

Звіт про міжнародну співпрацю історичного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка у 2020-2022 рр.

1. Співпраця факультету з міжнародними організаціями, установами, вченими.

Історичний факультет співпрацює з такими установами:

N з/п	Країна-партнер (за алфавітом)	Установа-партнер	Документ, відповідно до якого здійснюється співробітництво, термін його дії
1	2	3	5
1.	Литовська Республіка	Інститут історії Литви АН Литви	Договір з Інститутом історії Литви АН Литви Угода про співробітництво 10.10.2015- безстрокова
2.	Республіка Польща	Центр Східної Європи Варшавського університету	Угода про співробітництво 16.09.2011- безстрокова
3.	Республіка Польща	Опольський університет	Термін дії угоди з 01.03.2016 р. https://drive.google.com/file/d/19I6GrMA7utC6SVJLNrJKM66l7IdBnJ11/view?pli=1
4.	Республіка Польща	Академія імені Яна Длугоша в Ченстохові	Термін дії угоди: 09.02.2022-09.02.2027. https://drive.google.com/file/d/19I6GrMA7utC6SVJLNrJKM66l7IdBnJ11/view?pli=1
5.	Республіка Польща	Жешувський університет	Термін дії угоди від 25 жовтня 2019 р. https://drive.google.com/file/d/1Mo0rGsWnKNQ1Ogj49ZGiUkPFxrQu2Bp5/view
6.	Словацька Республіка	Словацький національний комітет істориків (Словацька академія наук)	Постанова Національної академії наук України від 31 березня 2016 року, протокол № 4
7.	Словацька Республіка	Католицький Університет в	Меморандум порозуміння 01.03.2019- 01.03.2024

	місті Ружомберок	https://drive.google.com/file/d/1hdVIUXXTv3Zlnd81Lg3FYq6TP_Ify3LB/view
--	---------------------	---

У вересні 2021 р. оновлений меморандум про порозуміння між філософським факультетом Католицького університету у м. Ружомберок (Словацька республіка) та факультетами історичним, філологічним й іноземної філології К-ПНУ імені Івана Огієнка. У цьому контексті маємо відзначити роботу доцента І.І.Боровця, який також є секретарем української частини Комісії істориків України і Словаччини. Він в останні роки активізував контакти із вченими Інституту історії Словацької Академії наук, які, зокрема, дали попередню згоду ввійти до складу редколегії наукового збірника «Проблеми країн Центральної та Східної Європи» (у 2023 р. подамо цей збірник на включення до категорії «Б» переліку наукових фахових видань України у галузі «Історичні науки»).

З 2020 р. почали активно співпрацювати з гуманістично-природничим університетом ім. Яна Длугоша в Ченстохові. Першим кроком на шляху її реалізації стала організація підвищення кваліфікації на кафедрі історії України в жовтні 2020 р. докторантки Докторської школи гуманістично-природничого університету ім. Яна Длугоша в Ченстохові О. А. Гаврилук. Нині остання стала «промоутером» проведення конференцій «Доля поляків і доля Вітчизни: погляд крізь століття», про які ми зазначимо нижче.

Варто відзначити також роботу вже колишнього нашого аспіранта, а нині вже доктор філософії Ю. А. Клімчука, матеріали з особового архіву якого використано в книзі Talalay M. «Partigiani sovietici in Veneto: uno sguardo dal nuovo secolo». Verona: Associazione «Conoscere Eurasia», 2020 (Талалай М. «Советские партизаны в Венето: взгляд из нового века». Верона: Ассоциация «Познаём Евразию», 2020.), виданій на італослов'янській мові в листопаді 2020 року.

Факультет співпрацює із низкою зарубіжних вчених. Серед них – М. Гутька, доктор філософії (м. Ружомберок, Словаччина); П. Олексак, доктор філософії, доцент (м. Ружомберок, Словаччина); М. Кметь, доктор філософії, доцент (м. Банська Бистриця, Словаччина); Р. Петраускас, доктор історичних наук, професор (м. Вільнюс, Литовська Республіка); І. Собков'як-Табака, доктор габілітований, професор (м. Познань, Республіка Польща), які є членами редколегії фахового наукового збірника «Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: історичні науки». Членами редколегії наукового збірника «Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: історичні науки» є П-Р. Магочій, д.і.н., проф. (м. Торонто, Канада), Г. М. Мендикулова, д.і.н., проф., (Казахстан). Співпрацюємо із Ярославом Сирником, доктором габілітованим, професором кафедри етнології та культурної антропології Вроцлавського університету, який 1 червня 2022 р. на історичному факультеті провів відкриту онлайн-лекцію «Чи існує «третій шлях» в оцінці польсько-українського минулого?». Організаторами заходу стали Українське історичне товариство в Польщі, К-ПНУ імені Івана Огієнка та Вроцлавський університет. Наші студенти та викладачі, а також усі зацікавлені особи отримали можливість ознайомитися з підходами та інтерпретаціями сучасної польської історіографії спільного польсько-українського минулого.

У цьому році бібліотека історичного факультету поповнилася примірниками англійськомовних видань художньої, наукової та публіцистичної літератури від представників української діаспори в Канаді. Книги передав ректорові університету випускник історичного факультету 1972 р., доктор економічних наук, професор Західноукраїнського національного університету Валерій Гринчуцький.

2. Участь науково-педагогічних працівників кафедр, здобувачів вищої освіти факультету у міжнародних програмах, проєктах;

Участь у програмах/проєктах:

1. «Dynamics of the prehistoric culture: Comprehensive analysis of records from Central and Southeastern Europe» фінансувався з гранту Національного наукового центру Республіка Польща 2018/29/W/HS3/01201 (учасник – доцент Гуцал В.А.). Результати досліджень: Натрапили на унікальні залишки двох гончарних печей, датовані кінцем IV початком III тис. до н.е., конструкція яких виявилась унікальною для розуміння еволюції таких випалювальних пристроїв. Також вдалося розкрити залишки трипільського житла та чималу кількість фрагментів керамічних виробів, що загалом дозволяє з'ясувати деякі моменти матеріальної культури трипілья Середнього Подністров'я.

2. Студенти Максим Сльозкін та Діана Грушанська у серпні – жовтні 2020 р. були учасниками міжнародного інтеграційного проєкту «Szkola Otwartego Umyslu» (Школа Відкритого Розуму). Студенти свої подали матеріали у колективну монографію, у рубриці «студентські розділи», яка вийшла у тому ж році. Крім того, у 2021 р. стаття М. Сльозкіна була розміщена у ще одній колективній монографії (Консерватори vs. реформатори: українська преса про вдосконалення (зміну) політичного ладу Російської імперії на початку XX століття. *Homo politicus. Społeczno-polityczne wartości współczesnego człowieka. Kielce: Wydawnictwo UJK, 2021. S. 97-107*). У 2021 р. участь у «Szkola Otwartego Umyslu» брав М. Сльозкін, студентки Ірина Повержук, Оксана Вавшко.

3. 26-30 жовтня 2020 року відбувся національний онлайн-воркшоп для фасилітаторів програми «Активні Громадяни» в Україні від Британської Ради, за підсумками якого **Максим Сльозкін** став сертифікованим фасилітатором Британської Ради в межах проєкту «Active Citizens», який дав право проводити тренінги та майстер-класи в режимі онлайн.

Учасниками цієї програми стала низка наших студентів. Так, 21-23 грудня 2020 р. в нашому університеті відбувся віртуальний локальний тренінг за програмою «Active Citizens». Учасники були Адріана Веркаш, Костянтин Норкін, Іванна Школова, Тетяна Юрчак, Юлія Штефанко, Тетяна Школова. Вони отримали сертифікат Британської Ради, який дає змогу заповнити аплікаційну форму проєкту соціальної дії та отримати фінансову підтримку у впровадженні власного проєкту. 3-5 лютого 2021 року учасниками тренінгу були Едуард Горват, Юлія Гринчук, Олена Яковенко; 31 березня – 1 квітня 2021 року – Вероніка Дворянова, Юрій Євсєєв, Юрій Злотін, Світлана Кам'янецька, Юрій Крайній, Вероніка Рачок, Наталія Чернецька.

4. Серед інших заходів відзначимо: 7 грудня 2020 р. відбувся Інтерактивний вебінар «Подорож на інший край світу у пошуках безпеки: досвід біженця з Афганістану» в рамках проєкту «Тиждень прав людини з Послами європейської молоді». Учасники: доцентка Віннічук О.В., старша викладачка Семенюк-Прибатень А.В.

З 17 по 28 січня 2022 р. професор Комарніцький О.Б. проходив навчання у Міжнародній зимовій школі «Соціальні виміри європейських студій», яке проводилося в рамках імплементації проєкту Кафедри Жана Монне «Соціальні та культурні аспекти Європейських Студій»(SCAES) - 620635-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-CHAIR.

3. Організація та проведення міжнародних конференцій, симпозіумів, інших заходів. Участь науково-педагогічних працівників у міжнародних конференціях за кордоном;

Упродовж 2020-2022 рр. було проведено низку міжнародних наукових конференцій з участю міжнародних партнерів.

Спільно з Інститутом історії України НАН України та Інститутом історії Литви організували й провели 23–24 вересня 2020 р. організували I міжнародну наукову конференцію «Війна і соціум у середньовічній та ранньомодерній історії Центрально-Східної Європи». 27 жовтня 2022 р. відбулася друга конференція за участю науковців з Литви (Валенене Оксана, Jonaitis Rytis, Kaplūnaitė Irma, Lapėnaitė Miglė), Польщі (Димидюк Дмитро, Нагірний Віталій), Молдови (Константинов Валентин, Мала Людмила, Міхалачи Іон, Костетчі Галина). 20-23 жовтня 2021 р. організовано вже VII-у міжнародну наукову конференцію «Україна і Велике князівство Литовське в XIV – XVIII ст.: політичні, економічні, міжнаціональні та соціокультурні відносини в загальноєвропейському вимірі». Учасниками конференції стали близько 30 вчених із 6 країн світу. Восени 2023 р. плануємо провести VIII-у конференцію.

Традиційною стала міждисциплінарна наукова конференція «Доля поляків і доля Вітчизни: погляд крізь століття», співорганізаторами якої як вже зазначалося були Гуманістично-Природничий університет імені Яна Длугоша в Ченстохові (Республіка Польща), Спілка Науковців Поляків Литви. 7-8 листопада 2022 р. відбулася IV конференція. Крім того, 22-23 квітня 2020 р. у співпраці з колегами з Університету імені Яна Длугоша у Ченстохові організовано II міжнародну науково-практичну конференцію «Архівістика: теорія, методика, практика». Спільно з Жешувським університетом Республіки Польща, Інститутом Голодомору, Національним музеєм Голодомору і Київським національним університетом імені Тараса Шевченка організували 19 листопада 2020 р. в Києві Міжнародну науково-практичну конференцію «Міждисциплінарні підходи у дослідженні Голодомору-геноциду».

У співпраці зі Словацькою та Угорською академією наук, Пряшівським університетом, Університетом ім. Етвеша Лоранда (Будапешт), Університетом Матея Бела (Банська Бистриця) 23 квітня 2021 року провели міжнародну наукову конференцію «Актуальні проблеми історії та міжнародних відносин», присвячену 70-річчю члена-кореспондента НАН України С.В.Віднянського.

Загалом, у 2020-2022 рр. факультет став організатором/співорганізатором 14 міжнародних наукових конференцій.

Науково-педагогічні працівники за цей час опублікували за кордоном загалом 31 публікацію, 7 з яких у журналах із міжнародних наукометричних баз даних

Низка викладачів були учасниками міжнародних конференцій за кордоном. Наприклад, з 12 по 15 вересня 2022 року у Берліні відбувся XI міжнародний конгрес «Philosophy and the Public», організований Товариством аналітичної філософії (GAP) спільно із Інститутом філософії Берлінського університету Гумбольдта, у якому брала участь доцент М.П.Плахтій. Професор О.Б.Комарніцький 15-18 лютого 2022 р. був учасником конференції: The VI International Scientific and Practical Conference «Innovations technologies in science and practice» (м. Хайфа, Ізраїль). 28-31 грудня 2021 р. вчений брав участь у конференції The XV International Science Conference «Trends in the development of practice and science» (м. Осло, Норвегія). В.А.Гуцал 27-28 жовтня 2022 р. був учасником міжнародної наукової конференції Національного історичного музею Молдови «Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei».

Учасниками конференцій за кордоном були студенти

Свідницька Валерія – XXXIV International Scientific and Practical Conference SCIENCE AND INDUSTRY (м. Берлін, Німеччина, 1-3 червня 2022 р.)

Лисецька Юлія – XXVII Międzynarodowym Spotkaniu Kulturalno-Edukacyjnym oraz Interdyscyplinarnej Konferencji Naukowej «Homo Aestheticus: problemy estetyki w doświadczeniu ludzkim» (м. Кельце, Республіка Польща, 1-7 вересня 2022 р.)

У 2020-2022 рр. видано 4 рецензії на закордонні видання. О.Б. Комарніцький підготував відгук на автореферат дисертації Кожухарова А. М. Підготовка болгарських

військово-морських офіцерів за кордоном (1882-1944): автореф. дис... докт. наук: професійна галузь 9.2. Військова справа. Докторська програма: Організація та управління збройними силами / Вище військово-морське училище ім. Ніколи Вапцарова (Болгарія). Варна, 2020.

В Італії вийшла рецензія на книгу «На полях битв Другої світової війни: вихідці з України в європейському Русі Опору: науково-документальне видання / [упоряд. : А. Г. Філінюк (голова редкол.), В. Г. Байдич (відп. ред.), Ю. А. Клімчук (відп. секр.); вст. ст.: А. Г. Філінюк, Ю. А. Клімчук]. Хмельницький: ФОП Мельник А. А., 2019. 296 с.» (Gérard Soufflet «Les Ukrainiens dans les mouvements de résistance européens». («Sur les champs de bataille de la Seconde guerre mondiale : les ressortissants d'Ukraine dans les Mouvement de résistance européens » (éditions de l'université nationale de KAMIANETS-PODILSKIY). 30 juin 2020. URL : <https://www.respol71.com/les-ukrainiens-dans-les-mouvements-de-resistance-europeens>).

4. Участь науково-педагогічних працівників кафедр, здобувачів вищої освіти факультету у реалізації програм міжнародної академічної мобільності;

міжнародна академічна мобільність науково-педагогічних працівників:

З 31 серпня по 30 вересня 2021 р. кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії І.І. Боровець здійснював програму академічної мобільності (наукове дослідження) у Інституті історії Словацької академії наук (м. Братислава, Словацька Республіка) у рамках Національної стипендійної програми словацького уряду.

міжнародна академічна мобільність здобувачів вищої освіти:

Рудь Оксана – міжнародна академічна мобільність у межах Національної стипендійної програми Словацької Республіки (філософський факультет Католицького університету, м. Рожумберок) (вересень 2021 р. – лютий 2022 р.). Своєрідним підсумком роботи стало магістерське дослідження на тему «Українсько-словацькі відносини 2004-2022 рр.», яке було успішно захищене у грудні 2022 р.

Павліченко Дмитро – реалізовував програму міжнародної академічної мобільності у формі участі у Зимовій школі Варшавського університету (Республіка Польща) (28 лютого 2022 р. – 14 березня 2022 р.).

Рачок Вероніка – програма академічної мобільності «Study Visits Programme for Ukrainian Students and Doctoral Candidates at the University of Warsaw» (Польща, Варшавський університет) (1 жовтня по 31 грудня 2022 рр.). Здійснювала наукове дослідження на тему «Переслідування дисидентів службою безпеки у Польській Народній Республіці». У ході роботи було опрацьовано тематичну наукову літературу, фонди Архіву Інституту національної пам'яті та Головного Архіву нових актів у Варшаві.

стажування науково-педагогічних працівників:

21 листопада – 11 грудня 2020 р. – Наукове стажування «Академічна доброзесність» від українсько-польської фундації «Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці». Учасники: доценти Глушковецький А.Л., Сулятицька Т.В.

Жовтень 2020 – лютий 2021 р. – стажування доктора історичних наук, професора кафедри історії України Комарніцького О.Б., та кандидата історичних наук, старшого викладача Кліщинського П.В. в Університеті економіки м. Бидгощ.

З 18 лютого по 22 квітня 2021 р. – стажування колег з кафедри політології та філософії: доктор політичних наук, професор Вонсович С.Г., кандидат політичних наук, доцентка Віннічук О. В. у Вищій школі туризму та екології у м. Суха-Бескидзька.

– з 24 червня до 20 серпня 2022 року – стажування «International Historical Biographical Institute» (Dubai - New York – Rome – Burgas – Jerusalem – Beijing).

20 жовтня – 14 грудня 2020 р. – проф. А.Г. Філінюк, доценти М. Плахтій та В. Стецюк, аспірант А. Ковальчук брали участь у проєкті «Зміни педагогічних факультетів у ХХІ столітті» за підтримки Чеської агенції розвитку, Університет імені Масарика.

Доценту В.А.Гуцалу рішенням кафедри архівознавства, спеціальних історичних та правознавчих дисциплін від 24 червня 2022 р. було зараховано як підвищення кваліфікації (стажування) з теми «Методика археологічних досліджень» участь в експедиції Відділу Археології Університету ім. А. Міцкевича в Познані в рамках проєкту «Dynamics of the prehistoric culture: Comprehensive analysis of records from Central and Southeastern Europe» і фінансованого з гранту Національного наукового центру Республіка Польща 2018/29/W/HS3/01201, яке проходило упродовж 2019-2022 рр.

5. публікація підручників, навчальних посібників та монографій у закордонних виданнях;

За підсумками міжнародної міждисциплінарної наукової конференції «Доля поляків і доля Вітчизни: погляд крізь століття – IV» у Гуманістично-Природничий університет імені Яна Длугоша в Ченстохові буде видано колективну монографію, до авторського колективу якої ввійдуть вчені з КПНУ імені Івана Огієнка.